

Position Paper Collectief Circulair Textiel

Tijd voor een Fundamentele Transformatie van de Textielindustrie

De textielindustrie, een van de meest vervuilende sectoren ter wereld, laat pijnlijk zien hoe ons lineaire systeem de aarde verder uitput. Grondstoffen raken op, ecosystemen worden vernietigd door chemische vervuiling, we treffen overal microplastics in onze voedselketen, de klimaatimpact is enorm en de afvalbergen zichtbaar vanuit de ruimte. Dit systeem is niet alleen onhoudbaar, het vraagt om directe verandering.

Ironisch genoeg ontmoedigt ons huidige systeem het gebruik van duurzame circulaire productie. Een duurzame wollen trui wordt in het huidige systeem zwaarder belast. Het productieproces van lokaal vakmanschap is duurder, het verantwoorde materiaal kostbaarder, en daarbovenop is de UPV-bijdrage een extra belasting. Het huidige economische systeem bevoordeelt vaak producten die goedkoper geproduceerd kunnen worden, veelal ten koste van mens en milieu. Dit maakt duurzame, circulaire producten zoals de wollen trui relatief duurder. Een echt duurzaam product is niche.

Bijdragen aan het upv systeem worden berekend op basis van het gewicht van een product, zonder aandacht voor de kwaliteit of levensduur. Dit leidt tot een ongewenste stimulans, bovenop de drang om zoveel mogelijk te produceren. Producenten geven de voorkeur aan lichtere, goedkopere kledingstukken, vaak gemaakt van plastic of synthetische materialen. Helaas zijn deze materialen moeilijk te recycleren. Hierdoor wordt kwantiteit beloond boven kwaliteit, wat haaks staat op de principes van een circulaire economie.

Neem de levenscyclus van een wollen trui versus een plastic kledingstuk, zoals een plastic trui. Wol, een natuurlijk materiaal, is biologisch afbreekbaar en gaat veel langer mee. Het kan worden gerepareerd, gerecycled en uiteindelijk gecomposteerd. Een plastic trui daarentegen, gemaakt van fossiele brandstoffen, draagt bij aan extreme vervuiling tijdens productie en gebruik door microplastic. Het item is van lagere kwaliteit en vrijwel onmogelijk volledig te recycleren zonder kwaliteitsverlies. Het eindigt vaak op een stortplaats of in een verbrandingsoven, waar het verder schade aanricht aan het milieu.

Dit systeem, waarin plastic en synthetische alternatieven worden bevoordeeld boven hoogwaardige en circulaire materialen, waar overproductie meer winst genereert, werkt verspilling en vervuiling in de hand. Jaarlijks brengen we in Nederland zo'n 305 miljoen kilo textiel op de markt, 40 procent wordt wel geproduceerd en niet verkocht. Het grootste deel van de kleding bestaat steeds meer uit synthetische vezels van lage kwaliteit. Deze zee aan slechte kwaliteit kleding die nu de markt overspoelt, maakt het totaal onhoudbare systeem duidelijk zichtbaar. De eerdere exportmarkt naar landen buiten Europa, bestellen

liever zelf die slechte kwaliteit kleding, dan ons gedragen slechte kwaliteit kleding over te nemen. Voor het eerst ontstaat er een afvalberg in Nederland van tweedehandskleding die zonder markt direct naar de verbrandingsoven gaat.

Tijd voor een Fundamentele Transformatie van de Textielindustrie. Niet nog zo lang mogelijk doorgaan op de oude vervuilende voet. Een circulaire blauwdruk is in handen van onze innovatieve koplopers, nu nog een speldenprik voor het mondiale probleem, straks de toonzetters van de transitie.

Om deze reden is Collectief Circulair Textiel ontstaan. Collectief circulair textiel zet in op een circulaire keten. Naast het voldoen aan wettelijke verplichtingen is het van cruciaal belang om partnerschappen te smeden die de industrie duurzaam transformeren en gezamenlijk positieve verandering stimuleren. CCT is een initiatief dat inzet op deze samenwerking met de hele keten. Zelfs met die partners die vergeten zijn in de upv-wetgeving.

Ik roep u op de UPV te hervormen en in lijn te brengen met de principes van circulariteit. Beloon kwaliteit, duurzaamheid en verantwoordelijkheid. De afvalberg is een directe weerspiegeling van onze wegwerpeconomie. Geef Nederlandse pioniers een centrale rol. Ondersteun koplopers, stimuleer duurzame samenwerkingen en maak circulariteit de norm. Maak educatie, zodat cruciale kennis en vaardigheden weer floreren en levensduurverlengende activiteiten als reparatie verplicht in de upv. Leg overproductie aan banden en beperk import van lage kwaliteit. En maak reparatie de komende jaren super voordelig. Wetgeving moet niet alleen symptomen bestrijden, maar de textielindustrie fundamenteel transformeren naar een circulair model.